

ՏԵՂԵԿԱԼՔ
ՀՐ ԳԻՏԵԼԻՔԱՇԵՆՔ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ 2012Թ ԻՆԴԵՔՍՈՒՄ (ԳՏԻ)
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հրապարակվում է ՀՐ կողմից Գիտելիքի գնահատման մեթոդաբանություն /ԳԳՄ/ գործիքի ներքո

- ԳԳՄ ներառում է 148 քանակական և որակական ցուցանիշների պարբերական մոնիտորինգ
- Գիտելիքահենք տնտեսության ինդեքսի (ԳՏԻ) և Գիտելիքի ինդեքսի (ԳԻ) հաշվարկը կատարվում է միայն 12 ցուցանիշների հիման վրա (Աղյուսակ 1), որոնք լավագույնս են արտացոլում գիտելիքահենք տնտեսության կառուցման երկրի հնարավորությունները:

Գիտելիքահենք տնտեսության ինդեքսը՝

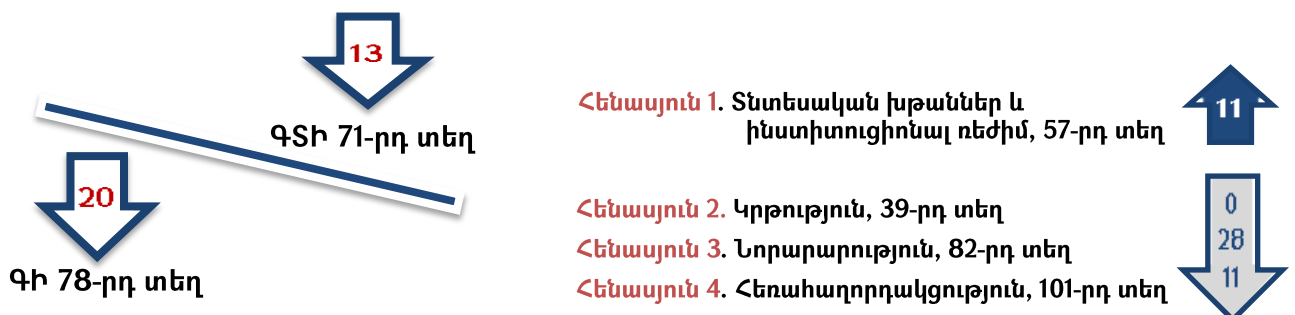
- Գնահատում է գիտելիքահենք տնտեսությանը փոխադրվելու և գիտելիքահենք տնտեսությունների հետ մրցակցելու երկրների կարողությունները
- Ներառում է 146 երկիր
- Տրվում է նաև ըստ երկրների աշխարհագրական ու եկամտային խմբերի
- Հայաստանը ներառվում է Ցածր միջին եկամուտներով երկրների խմբում /42 երկիր/ և Եվրոպայի և կենտրոնական Ասիայի երկրների խմբում /46 երկիր/

Մեթոդաբանական ասպեկտներ

- ԳՏԻ-ն ներառում է 4 հենասյուն, որոնցից 3-ը ձևավորում են ԳԻ-ն
- Հենասյուներից յուրաքանչյուրը ընդգրկում է 3 ցուցանիշ
- Ցուցանիշները տրվում են փաստացի և նորմալիզացված արժեքներով
- Երկրների միջև համեմատությունների նպատակով կիրառելի են նորմալիզացված արժեքները
- Երկրների միջև և ըստ ժամանակի համեմատություններ կարելի է կատարել 1995 և 2000 թվականների իրավիճակի նկատմամբ
- ԳՏԻ-2012 հաշվարկի հիմքում ընկած ցուցանիշները հիմնականում ընդգրկում են 2008-2011թթ ժամանակահատվածը
- Ինդեքսի հաշվարկման համար օգտագործվում են վերջին հասանելի հավաստի տվյալները: Որպես այդպիսիք համարվում են միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների հրապարակած հաշվետվություններն ու տվյալների բազաները (Աղյուսակ1): Հետևաբար, ժամանակային լագը մշտապես անդրադառնում է երկրի նորագույն կատարողականը ներկայացնելու առումով:

ԳՏԻ -2012

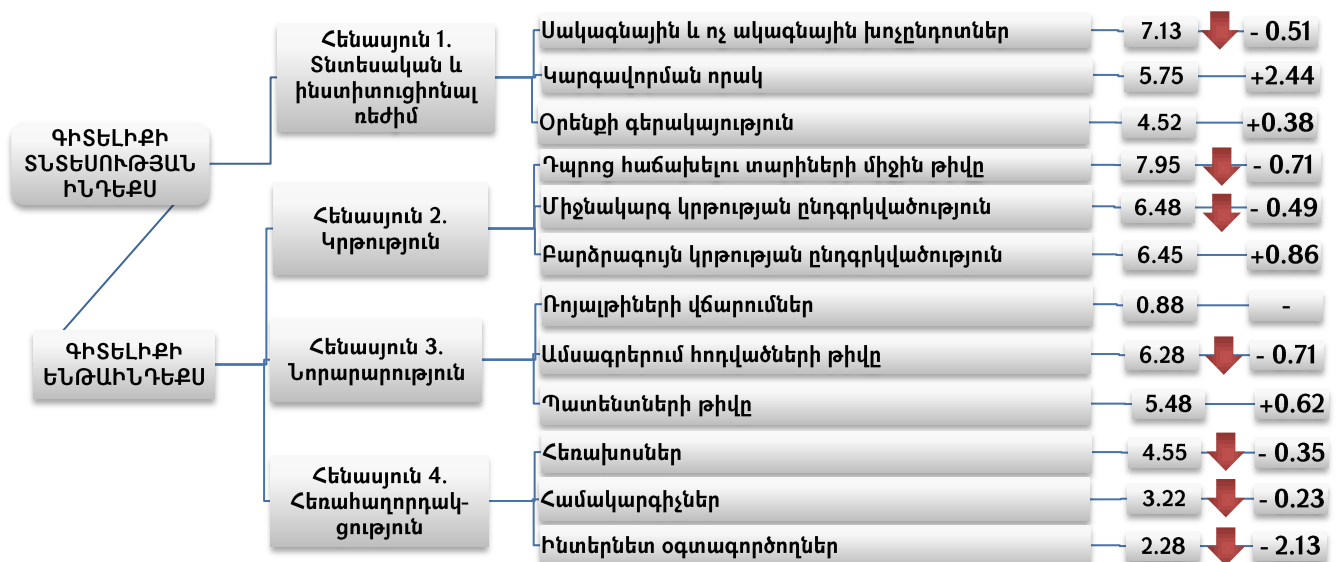
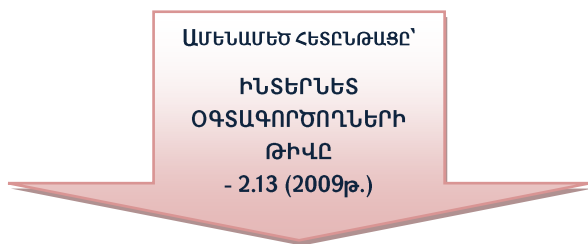
ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ 71-րդ դիրքում է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄՓՈՓ ՊԱՏԿԵՐՆ ԸՍՏ ԳՏԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ

Աղյուսակ 1. ԳՏԻ և ԳԻ հաշվարկման համար օգտագործվող 12 ուցանիշները

Ցուցանիշը	Աղբյուրը	2000		2012		Լորձափոխված ցուցանիշի փոփոխությունը
		իրական	նորմալիզացված	իրական	նորմալիզացված	
Տնտեսական և ինստիտուցիոնալ ռեժիմ						
Տարիֆային և ոչ տարիֆային խոչընդոտները, 2011	Heritage Foundation	77,0	7,64	85,5	7,13	▼0,51
Կարգավորման որակը, 2009	Governance Indicators, WB	-0,28	3,31	0,34	5,75	▲2,44
Օրենքի գերակայությունը, 2009	Governance Indicators, WB	-0,41	4,14	-0,4	4,52	▲0,38
Նորարարություն						
Ռոյալթիների վճարում, մլն բնակչի հաշվով, 2009	World Bank's internal database Development Data Platform	-	-	0	0,88	-
Ամսագրերում հոդվածների թիվը, մլն բնակչի հաշվով, 2007	World Bank's internal database Development Data Platform	56,93	6,99	56,89	6,28	▼0,71
Պատենտների թիվը, մլն բնակչի հաշվով, 2005-2009թթ. միջինը	USPTO	0,2	4,86	0,39	5,48	▲0,62
Կրթություն						
Դպրոց հաճախելու տարիների միջին թիվը, 2010	NBER working paper by Barro and Lee, 2010	10,42	8,66	10,43	7,95	▼0,71
Միջնակարգ կրթության ընդգրկվածությունը, 2009	UNESCO	90,34	6,97	93,07	6,48	▼0,49
Բարձրագույն կրթության ընդգրկվածությունը, 2009	UNESCO	23,62	5,59	50,15	6,45	▲0,85
ՏՀՏ						
Հեռախոսների թիվը, 1000 բնակչի հաշվով, 2009	World Bank's internal database Development Data Platform	180	4,9	1050	4,55	▼0,35
Համակարգիչների թիվը, 1000 բնակչի հաշվով, 2008	World Bank's internal database Development Data Platform	10	3,45	60	3,22	▼0,23
Ինտերնետ օգտագործողների թիվը, 1000 բնակչի հաշվով, 2009	World Bank's internal database Development Data Platform	10	4,41	70	2,28	▼2,13

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՏԻ ՀԵՆԱՍՅՈՒՆԵՐՆ ԱՊՇ ԵՎ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ

Բացի “Նորարարություն” հենասյունից Հայաստանն ԳՏ ինդեքսով և մյուս բոլոր հենասյուներով գերազանցում է ցածր միջին եկամուտների երկրների խմբի միջին ցուցանիշը:

ԳՏ ինդեքսով նույն խմբի շրջանակներում Հայաստանը 2012 թվականին 2000 թվականի 2-րդ տեղից հետընթաց է ունեցել մինչև 5-րդ տեղը:

Խմբի ներսում դիրքի բարձրացում դիտվել է միայն “Տնտեսական և ինստիտուցիոնալ ռեժիմ” հենասյունով 4 տեղով:

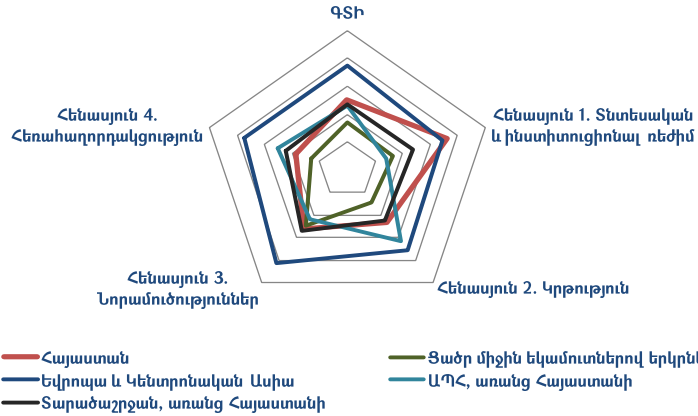
Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի երկրների խմբի շրջանակներում՝

- ԳՏ ինդեքսի և բոլոր հենասյունների միավորներով Հայաստանը զիջում է խմբի միջին ցուցանիշը

- Դիրքի դրական տեղաշարժ դիտվել է միայն “Կրթություն” հենասյան մասով 1 տեղով:

ԱՊՇ երկրների շրջանակներում Հայաստանը ԳՏ ինդեքսով 4-րդ տեղում է՝ Ղրղզստանի հետ արձանագրելով խմբի երկրների համեմատ դիրքի ամենամեծ հետընթացը 13 կետով:

Մոտ տարածաշրջանի երկրների մեջ առաջատարը Վրաստանն է:

Հայաստանի դիրքի և միավորների պատկերը ցածր միջին եկամուտներով երկրների խմբում, համեմատությունը՝ 2000թ. նկատմամբ	Հայաստանի դիրքը խմբում		Միավորը	
	2012	Փոփոխ.	Հայաստան	Խումբ
Գիտելիքահենք տնտեսության ինդեքս	5	↓3	5.08	3.42
Գիտելիքի ենթաինդեքս	8	↓6	4.84	3.45
Հենասյուն 1. Տնտեսական և ինստիտուցիոնալ ռեժիմ	3	↓4	5.8	3.32
Հենասյուն 2. Կրթություն	2	-	6.96	2.84
Հենասյուն 3. Նորարարություն	10	↓8	4.21	4.9
Հենասյուն 4. Հեռահաղորդակցություն	22	↓6	3.35	2.62

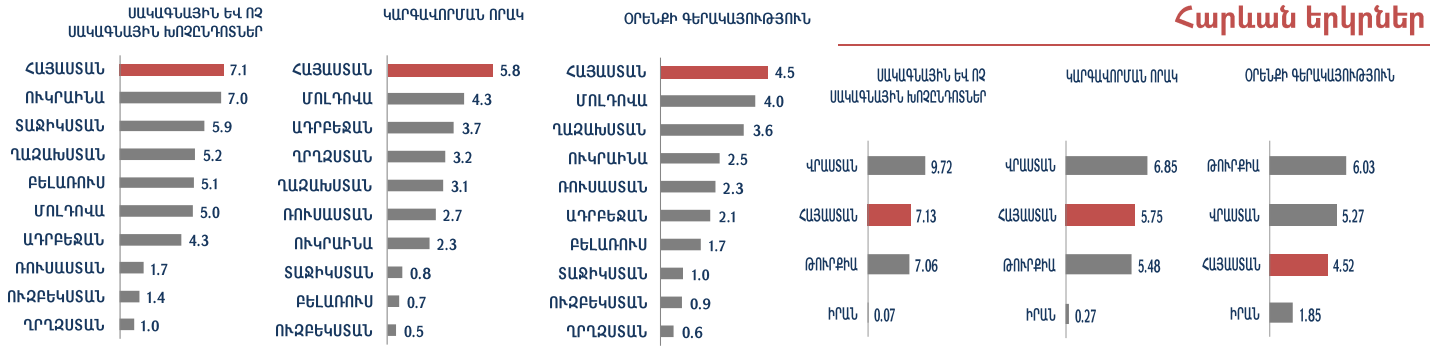
Հայաստանի դիրքի և միավորների պատկերը Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի երկրների խմբում, համեմատությունը՝ 2000թ. նկատմամբ	Հայաստանի դիրքը խմբում		Միավորը	
	2012	Փոփոխ.	Հայաստան	Խումբ
Գիտելիքահենք տնտեսության ինդեքս	39	↓6	5.08	7.47
Գիտելիքի ենթաինդեքս	40	↓6	4.84	7.64
Հենասյուն 1. Տնտեսական և ինստիտուցիոնալ ռեժիմ	33	↓1	5.8	6.95
Հենասյուն 2. Կրթություն	29	↓1	6.96	7.13
Հենասյուն 3. Նորարարություն	39	↓7	4.21	8.28
Հենասյուն 4. Հեռահաղորդակցություն	44	↓5	3.35	7.5

ԱՊՇ երկրների դասակարգումն ըստ ԳՏԻ, փոփոխությունը՝ 2000թ. նկատմամբ	ԳՏԻ		Տնտեսական և ինստիտուցիոնալ ռեժիմ		Կրթություն		Նորարարություն		Հեռահաղորդակցություն	
	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.
Ռուսաստան	55	↑9	117	↑15	44	↑17	40	↑11	44	↑19
Ուկրաինա	56	↓2	93	↑10	21	↓4	59	↑13	77	↑5
Բելառուս	59	↑11	114	↑21	33	↑1	60	↑5	47	↑20
IV Հայաստան	71	↓13	57	↑11	39	-	82	↓28	101	↓11
Ղազախստան	73	↑5	91	↑15	40	↓4	91	↑3	68	↑23
Մոլդովա	77	↓8	75	-	56	↓5	83	↓6	69	↑16
Ադրբեջան	79	↑15	103	↑24	53	↑8	89	↑14	78	↑26
Ղրղզստան	95	↓13	128	↓37	69	↑17	105	↓13	71	↑27
Ուզբեկստան	105	↓4	140	↓1	59	↑14	104	↓11	110	↑2
Տաջիկստան	106	↓4	113	-	84	↓12	122	↓1	106	↑11

Տարածաշրջանի երկրների դասակարգումն ըստ ԳՏԻ, փոփոխությունը՝ 2000թ. նկատմամբ	ԳՏԻ		Տնտեսական և ինստիտուցիոնալ ռեժիմ		Կրթություն		Նորարարություն		Հեռահաղորդակցություն	
	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.	2012	Փոփ.
Վրաստան	68	↑7	43	↑58	87	↓32	65	↓4	95	↓1
Թուրքիա	69	↓7	52	-	94	↓3	58	↑6	88	↓32
III Հայաստան	71	↓13	57	↑11	39	-	82	↓28	101	↓11
Իրան	94	↑1	141	↑19	88	↓3	68	↑47	70	↓6

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 1. ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ՌԵԺԻՄ

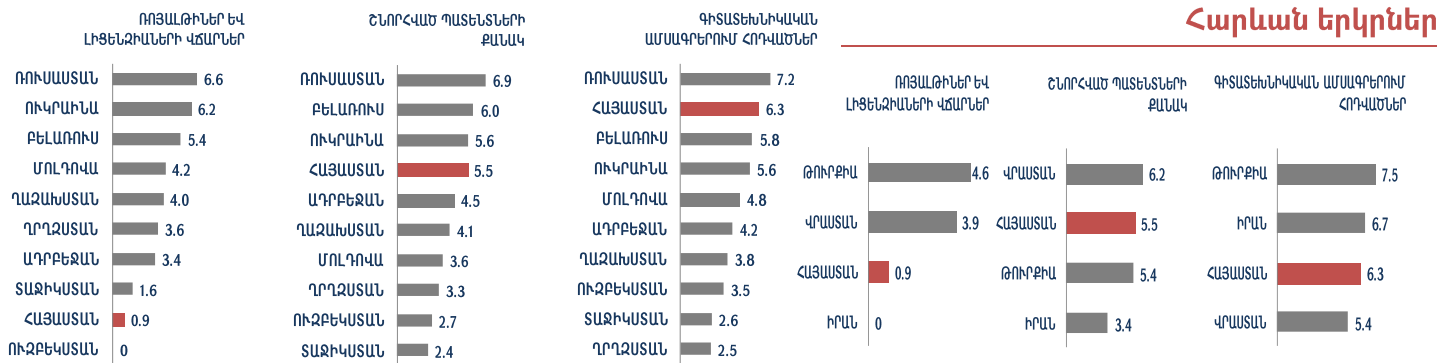
ԱՊՀ Երկրներ

Հարևան երկրներ

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 2. ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

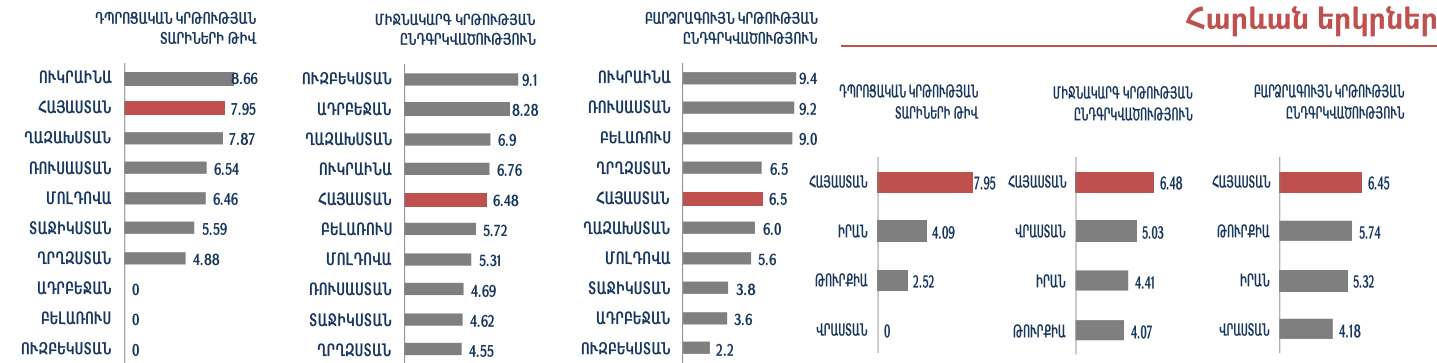
ԱՊՀ Երկրներ

Հարևան երկրներ

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 3. ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՊՀ Երկրներ

Հարևան երկրներ

ՀԵՆԱՍՅՈՒՆ 4. ՀԵՌԱՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՊՀ Երկրներ

Հարևան երկրներ